

SSC Weekly Focus

การหวนคืนสู่เอเชียกับเพดานหนี้ : ก้าวต่อไปของสหรัฐฯ ในเอเชีย

"It is China, not the United States, who is the leader of the Asia-Pacific region in the 21st century."

จากหนังสือพิมพ์จากการ์ต้า โพสต์

ซึ่งจากปัญหาภายในประเทศของสหรัฐฯ ที่ทำให้ประธานาธิบดีโอบามายกเลิกการเข้าร่วมประชุมผู้นำ APEC และ ASEAN จึงเป็นที่น่ากังวลเกี่ยวกับนโยบายการหวนคืนสู่เอเชียที่ประธานาธิบดีโอบามาเคยประกาศไว้ในระยะยาวหรือไม่

โอบามาแคร์ สาเหตุของ Government Shutdown

Government Shutdown เกิดจากการที่สภาองเกรสไม่สามารถผ่านงบประมาณประจำปี ๕๗ ส่งผลให้หลายหน่วยงานราชการถูกปิดบริการอย่างไม่มีกำหนด โดยมีเพียงบางหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณ อาทิ กองทัพ สนาบบิน เป็นต้น ซึ่งเงื่อนไขขัดแย้งที่ถูกนำมาเป็นตัวประกัน คือ โอบามาแคร์ ที่มีกำหนดใช้ในวันที่ ๑ ต.ค.๕๖ โดยสภาผู้แทนฯ ที่สมาชิกส่วนใหญ่มาจากพรรครีพับลิกัน จะผ่านร่างกฎหมายใช้จ่ายชั่วคราวเพื่อให้รัฐบาลเปิดทำการ แต่จะไม่ให้เงินแก่โอบามาแคร์ ในขณะที่วุฒิสภาที่สมาชิกส่วนใหญ่มาจากพรรคเดโมแครต จะไม่ยอมผ่านร่างฯ เช่นกันหากตัดงบประมาณโอบามาแคร์ออกไป

การต่อสู้กันเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายยังไม่จบ รัฐบาลสหรัฐฯ ก็ยังต้องเผชิญกับปัญหาการขยายเพดานหนี้ให้ทันใน

วันที่ ๑๗ ต.ค.๕๖ ที่อาจส่งผลให้สหรัฐฯ ผลิตนัดชำระหนี้เป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์ได้ ทั้งนี้ การผ่านงบประมาณ ปี ๕๗ เป็นการต่อรองทางการเมืองที่แต่ละฝ่ายต่างมีวาระของตน หากมองในแง่อุดมการณ์ พรรครีพับลิกัน มีแนวคิดแบบอนุรักษ์นิยมใหม่ (Neo-Conservative) ที่เน้นหลักเกณฑ์ประชาธิปไตย การลดขนาดของรัฐบาล และเศรษฐกิจ เสรีที่ใช้กลไกตลาด จึงยืนยันต้องการให้รัฐบาลปรับลดรายจ่ายงบประมาณ ในขณะที่ พรรคเดโมแครต มีแนวคิดแบบเสรีนิยมใหม่ (Neo-Liberal) เชื่อในแนวคิดแบบประชาธิปไตยสังคมนิยม ที่รัฐสามารถก้าวก้าวยลสิทธิเสรีภาพของเอกชนได้ ในกิจการที่เกี่ยวกับสาธารณะ การวางมาตรการควบคุมด้านเศรษฐกิจและแรงงาน รัฐบาลต้องสงเคราะห์ประชาชน เช่น ระบบประกันสุขภาพ การจ่ายเงินทดแทน ความเป็นธรรมเรื่องภาษี เป็นต้น

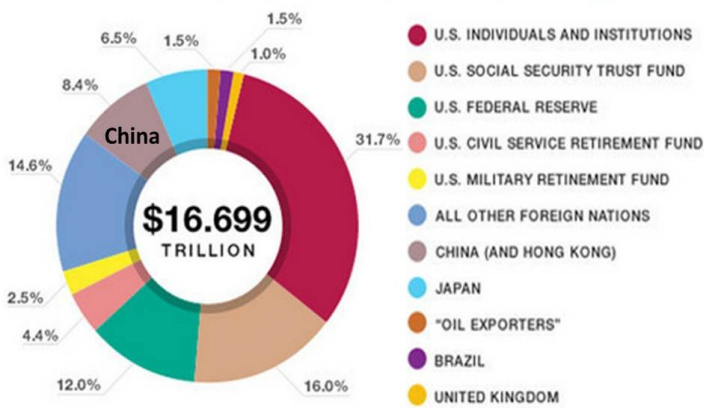

วิกฤตในประเทศกับสถานการณ์ทางอำนาจสหรัฐฯ ในเอเชีย

สหรัฐฯ เผชิญเหตุทำหายนามความเป็นมหาอำนาจมาเป็นระยะตั้งแต่สถานการณ์ในตะวันออกกลาง อียิปต์ และซีเรีย รวมทั้งสถานการณ์การเมืองภายในประเทศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้สถานะสหรัฐฯ ถูกสั่นคลอน และอาจไม่สามารถแสดงบทบาทผู้นำโลกได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ ปัญหาภายในสหรัฐฯ ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะประเทศที่พึ่งพาการส่งออกและประเทศที่เป็นเจ้าหนี้ของสหรัฐฯ ซึ่งปัจจุบัน จีนเป็นเจ้าหนี้รายใหญ่ที่สุด มีปริมาณการถือครองพันธบัตรกว่า ๑,๒๖๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ รองลงมา คือ ญี่ปุ่น ตามด้วยกลุ่มสถาบันการเงินในแถบทะเลแคริบเบียน ในส่วนของไทยอาจส่งผลกระทบต่อส่งออก และความเชื่อมั่นของนักลงทุนในตลาดหุ้น

ภาระค่าใช้จ่ายและปริมาณหนี้ของสหรัฐฯ

ที่มาของข้อมูล : <http://rt.com/business/debt-ceiling-default-usa-931/>

สถานการณ์ภายในประเทศ ทำให้ประธานาธิบดีโอบามายกเลิกการเข้าร่วมประชุมผู้นำ APEC ที่บาหลี อินโดนีเซีย ระหว่างวันที่ ๖-๘ ต.ค.๕๖ และการประชุมสุดยอด ASEAN ระหว่างวันที่ ๙- ๑๐ ต.ค.๕๖ ที่บรูไน โดยให้นายจอห์น แครร์รี รัฐมนตรีต่างประเทศ สหรัฐฯ เข้าร่วมแทน ซึ่งอาจเป็นสัญญาณถึงความไม่แน่นอนของนโยบายการหวนคืนสู่เอเชีย (Pivot to Asia) ที่สหรัฐฯ เคยประกาศไว้

ในขณะที่จีนมีการเดินทางเยือนประเทศต่างในภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง อาทิ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง เดินทางไปเยือนอินโดนีเซียและมาเลเซีย รวมทั้งนายกรัฐมนตรี หลี่ เค่อเฉียง ที่เดินทางมาไทย บรูไน และเวียดนาม ยิ่งตอกย้ำภาพมหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อเอเชียของจีนชัดเจนขึ้น นอกจากนี้ จีนยังทำข้อตกลงด้านการก่อสร้างมูลค่าหลายหมื่นล้านดอลลาร์ และจะเพิ่มมูลค่าการค้าจีน-อาเซียน ให้ถึง ๑ ล้านล้านดอลลาร์ภายในปี ๒๕๖๓ ซึ่งที่ผ่านมาจีนได้เข้าไปลงทุนในหลายประเทศในอาเซียน อาทิ ลาวและกัมพูชา รวมทั้งตั้งเข้ามาเป็นผู้สนับสนุนจีนในเรื่องข้อพิพาทเหนือพื้นที่ในทะเลจีนใต้ด้วย

การไม่มารวมประชุม APEC ของประธานาธิบดีโอบามา ส่งผลกระทบต่อนโยบายหวนคืนเอเชียอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

◆สหรัฐฯ พลาดโอกาสสำคัญในการตอกย้ำความมุ่งมั่นที่จะกลับมาสู่เอเชีย

◆การเจรจากรอบการค้าเสรี (FTA) ความตกลงหุ้นส่วนยุทธศาสตร์เศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (TPP) เกิดการชะงักงัน

◆เปิดโอกาสให้ผู้นำประเทศอื่นๆ แสดงบทบาทบนเวทีสำคัญ อาทิ ญี่ปุ่นได้นำเสนอยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจ (Abenomics)

บทส่งท้าย

หลังจากหน่วยงานของรัฐปิดการทำงานเป็นเวลา ๑๖ วัน ในที่สุดเมื่อวันที่ ๑๗ ต.ค.๕๖ สภาคองเกรส มีมติผ่านร่างกฎหมายจัดสรรงบประมาณและเพิ่มเพดานหนี้ โดยจัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินงานของรัฐบาลไปจนถึงวันที่ ๑๕ ม.ค.๕๗ รวมทั้งปรับเพิ่มเพดานหนี้ไปจนถึงวันที่ ๗ ก.พ.๕๗ ด้วยวงเงิน ๑๖.๗ ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐฯ แต่ร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงงบประมาณแก้ปัญหาเฉพาะหน้าเท่านั้น ซึ่งระหว่างนี้ทั้งสองพรรคจะต้องหารือร่วมกัน เพื่อหลีกเลี่ยงภาวะเช่นเดิมที่ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของสหรัฐฯ และในมุมมองด้านเศรษฐกิจเป็นการส่งสัญญาณว่าสหรัฐฯ อาจไม่ใช่ตลาดส่งออกที่พึ่งพาได้อย่างมั่นคง ดังนั้น นักลงทุนควรต้องมองหาตลาดใหม่เพื่อกระจายความเสี่ยงด้วย

ถึงแม้ว่าสถานการณ์ภายในประเทศของสหรัฐฯ จะเริ่มคลี่คลายแล้วก็ตาม แต่สิ่งที่ยังคงอยู่ก็คือ ความไม่มั่นใจในการดำเนินนโยบายของสหรัฐฯ ต่อเอเชีย ว่าจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องได้จริงหรือไม่ รวมทั้งฝ่ายความมั่นคงของไทยอาจต้องทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของความร่วมมือด้านต่างๆ ที่สหรัฐฯ เคยตกลงไว้ว่าจะได้รับผลกระทบหรือถูกตัดลดลงหรือไม่ในระยะยาวเช่นกัน ...

ข้อมูลอ้างอิง:

- <http://www.thejakartapost.com/news/2013/10/05/commentary-who-leads-21st-century-asia-pacific-certainly-not-us.html>
- <http://www.stratfor.com/weekly/roots-government-shutdown>
- http://www.washingtonpost.com/politics/house-effort-to-end-fiscal-crisis-collapses-leaving-senate-to-forge-last-minute-solution/2013/10/16/1e8bb150-364d-11e3-be86-6aeaa439845b_story.html